БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ С МУЗЕЙ

SPARTACUS
II

2075 ГОДИНИ ОТ ВЪСТАНИЕТО НА СПАРТАК
ТРАКО-РИМСКО НАСЛЕДСТВО
2000 ГОДИНИ ХРИСТИЯНСТВО

Международен симпозиум

1–4 октомври 2002 година

Сандански

Фабер

Велико Търново, 2006

Съставители и научни редактори:

Александра Димитрова-Милчева
Веселка Кацарова

© Авторски колектив, 2006
© Издателство Фабер, 2006

ISBN-10: 954–775–553–6
ISBN-13: 978–954–775–553–6

СЪДЪРЖАНИЕ

Vera Bitrakova-Grozdanova. GOLEM GRAD DE PRESPA 11

Анелия Божкова. МОНОХРОМНА КЕРАМИКА НА КОЛЕЛО ОТ I ХИЛ. ПР. ХР. В ЮГОЗАПАДНА ТРАКИЯ: СКИФОСИ 21
Anelia Bozkova. WHEELMADE MONOCHROME POTTERY FROM SOUTH-WESTERN THRACE. THE SKYPHOI 21

Dorel Bondoc. REPRESENTATIONS OF ROMAN GLADIATORS FROM THE ACTUAL TERRITORY OF ROMANIA 29

Zisis Bonias. DIE BEDEUTUNG DES STRYMON-TALES ALS WEG FÜR KULTURAUSTAUSCH UND HANDEL ZWISCHEN GRIECHEN UND THRAKEN 43

Христо Буюклиев. МРАМОРНА СКУЛПТУРНА ГРУПА НА ОРФЕЙ ОТ АВГУСТА ТРАЯНА (СТАРА ЗАГОРА) 47
Christo Buyukliev. A MARBLE SCULPTURE OF ORPHEUS FROM AUGUSTA TRAIANA (STARA ZAGORA) 47

Людмил Ф. Вагалински. ОЩЕ ВЕДНЪЖ ЗА НАДГРОБНИЯ ПАМЕТНИК НА ГЛАДИАТОРА ВИКТОР СКЕВАС (IGBulg III, 1961, 1019) 53
Lyudmil F. Vagalinski. ONCE AGAIN ABOUT THE TOMBSTONE OF GLADIATOR VICTOR SCAEVAS (IGBulg III, 1961, # 1019) 53

Дочка Владимирова-Аладжова. КОЛЕКТИВНИ МОНЕТНИ НАХОДКИ (IV–VI ВЕК) ОТ РАЙОНА НА СРЕДНА МЕСТА 57
Dochka Vladimirova-Aladzhova. COIN HOARDS FROM THE 4th – 6th CENTURY FROM THE REGION OF THE MIDDLE MESTA RIVER 57

Диана Гергова. ТРОНЪТ И СЕДЯЩИЯТ ПОКОЙНИК В ТРАКИЙСКОТО И В ХРИСТИЯНСКОТО ПОГРЕБЕНИЕ 60
Diana Gergova. THE THRONE AND THE SITTING DEAD IN THE THRACIAN AND CHRISTIAN BURIAL 60

Златозара Гочева. ПОЧИТАНЕТО НА ДВОЙКА БОЖЕСТВА В ЗАПАДНА ТРАКИЯ 67
Zlatozara Goceva. LE VÉNÉRATION DE DUEX DIVINITÉES DANS LA REGION OUEST DE LA THRACE 67

Иван Джамбов. ЦЪРКОВНО И МАНАСТИРСКО СТРОИТЕЛСТВО В ПОДБАЛКАНСКАТА ОБЛАСТ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО И НЯКОИ ВЪПРОСИ НА ХРИСТИЯНСТВОТО 75
Ivan Djambov. CHURCH AND MONASTIRY BUILDING IN THE SUB-BALKAN REGION DAWN THE MIDDLE AGES AND SOME QUESTIONS OF CHRISTIANITY 75

Камен Димитров. МОНЕТНОТО СЪКРОВИЩЕ ОТ ТЕРМИТЕ НА НОВЕ И РЕЛИГИОЗНИТЕ БОРБИ ПРЕЗ 341–346 81
Kamen Dimitrov. THE COIN HOARD FROM THE THERMAE OF NOVAE AND THE RELIGIOUS FIGHTS IN 341–346 81

Венцислав Динчев. КЪМ ХАРАКТЕРИСТИКАТА НА АНТИЧНИЯ ЦЕНТЪР МЕЖДУ С. ДОЛНА ГРАДЕШНИЦА И С. ИЛИНДЕНЦИ, БЛАГОЕВГРАДСКО 87
Ventzislav Dintchev. ZUR CHARAKTERISTIK DES ANTIKEN ZENTRUMS ZWICHEN DEN DÖRFEN DOLNA GRADEŠNITZA UND ILINDENTZIl, BEZIRK BLAGOEVGRAD 87

Иванка Дончева. ЕПИТЕТЪТ ЕПІФАНЕΣΤΑΤΟΣ В ОБРОЧНИ ПАМЕТНИЦИ ОТ ТРАКИЙСКИТЕ ЗЕМИ ПРЕЗ РИМСКАТА ЕПОХА 96
Ivanka Dontcheva. L'ÉPITHÈTE ЕПІФАНЕΣΤΑΤΟΣ DANS DES MONUMENTS VOTIFS SUR LES TERRES THRACES 96

Людмила Дончева-Петкова. КРЪСТОВЕ–ЕНКОЛПИОНИ ОТ СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ 101
Ljudmila Doncheva-Petkova. BREAST CROSSES FROM MEDIEVAL BULGARIA 101

Боян Думанов. НОВИ НАБЛЮДЕНИЯ ВЪРХУ ФИБУЛИТЕ С МЕДАЛИОННИ ИЗОБРАЖЕНИЯ 113
Bojan Dumanov. NEW OBSERVATIONS ON THE BROOCHES WITH MEDALLION REPRESENTATIONS 113

Chrissula Ioakimidou-Kontsé. DIE GRABMEDAILLONS DER RÖMISCHEN KAISERZEIT AUS OSTMAKEDONIEN 121

Marjan Jovanov. BURIALS UNDER TUMULI DURING ROMAN PERIOD IN THE VALLEY OF RIVER BREGALNICA 129

Lenče Jovanova. NEW MOMENTS ON THE HISTORY OF SCUPI. COSTOBOC TRIBES AND SCUPI .. 138

Елена Кесякова. ЗА РАННОХРИСТИЯНСКАТА АРХИТЕКТУРА НА ФИЛИПОПОЛ 146
Eléna Kessiakova. AU SUJET DE L'ARCHITECTURE PALÉOCHRÉTIENNE DE PHILIPPOPOLIS 146

Viktor Lilchik. THE GATES TO PARADISE ON THE EARLY CHRISTIAN ARCHITECTURAL STONE ELEMENTS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA 157

Митко Маджаров. РИМСКИ ПЪТИЩА В КАРЛОВСКОТО ПОЛЕ 161
Mitko Madjarov. ROMAN ROADS IN KARLOVO FIELD 161

Николай Марков. БЕЛЕЖКИ ЗА ЕДИН НАСКОРО НАМЕРЕН АМУЛЕТ ОТ РИМСКИЯ ИМПЕРАТОРСКИ ПЕРИОД 180
Nikolay Markov. QUELQUES OBSERVATIONS SUR UNE AMULETTE RÉCEMMENT TROUVÉE, DE LA PERIODE DE L`EMPIRE ROMAINE 180

Rumjana Milčeva. EIN PORTRÄT HADRIANS (?) 184

Георги Митрев. НОВО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА ХЕРАКЛЕЯ СИНТИКА И ИСТОРИЧЕСКАТА ГЕОГРАФИЯ НА ДОЛИНАТА НА СТРИМОН 189
Georgi Mitrev. A NEW EVIDENCE ABOUT HERACLEIA SINTICA AND THE HISTORICAL GEOGRAPHY OF THE STRYMON VALLEY 189

Димитрина Митова-Джонова. КЪСНОАНТИЧНА СИВА КЕРАМИКА С ПЛАСТИЧНА ДЕКОРАЦИЯ ОТ ПЛАНА ПЛАНИНА – САМОКОВСКО 196
Dimitrina Mitova-Dzhonova. LATE ROMAN GREY POTTERY WITH PLASTIC DECORATION FROM THE PLANA MOUNTAIN, SAMOKOV REGION 196

† **Varbinka Najdenova.** PROBLEMS OF THE RELIGION IN THE THRACIAN LANDS: THE ROMANISATION 207

Росица Ненова-Мерджанова. СТЕНОПИСИТЕ ОТ СИЛИСТРЕНСКАТА ГРОБНИЦА И РИТУАЛНОТО ПРЕЧИСТВАНЕ НА ТЯЛОТО И ДУШАТА 210
Rossitsa Nenova-Merdjanova. THE MURAL PAINTINGS FROM THE SILISTRA TOMB AND THE RITUAL PURIFICATION OF BODY AND SOUL 210

Виолета Нешева. МЕЛНИК ПРЕЗ АНТИЧНОСТА 217
Violeta Nesheva. MELNIK IN ANTIQUITY 217

Спаска Паскова. РАННОХРИСТИЯНСКИ ПАМЕТНИЦИ ОТ ТЕРИТОРИЯТА НА ГР. НЕВРОКОЛ (ДН. ГР. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ) 231
Spaska Paskova. EARLY CHRISTIAN MONUMENTS FROM THE TERRYTORY OF THE TOWN OF NEVROKOP (THE MODERN TOWN OF GOTSE DELCHEV) 231

Владимир Петков. ИСТОРИЯ НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИТЕ ПРОУЧВАНИЯ В ГРАД САНДАНСКИ (1917–2002 г.) 240
Vladimir Petkov. HISTORY OF THE ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS IN THE TOWN OF SANDANSKI (1917–2002) 240

Светла Петрова. АРХИТЕКТОНИЧНА СКУЛПТУРА ОТ ЕПИСКОПСКАТА БАЗИЛИКА – ГРАД САНДАНСКИ 251
Svetla Petrova. ARCHITECTURAL SCULPTURE FROM THE EPISCOPAL BASILICA, SANDANSKI 251

Elias K. Petropoulos. GREEKS AND THRACIANS: GREEKS IN THE WEST BLACK SEA AREA 258

Христо Прешленов. ПАГАНИЗЪМ И ХРИСТИЯНСТВО В ИЗТОЧНА СТАРА ПЛАНИНА. ПРОУЧВАНИЯ НА УКРЕПЕНОТО СЕЛИЩЕ ПРИ ПАНИЦОВО 261
Hristo Preshlenov. WITHIN THE CHRISTIAN OIKOYMENH: RESEARCH IN THE ANTIQUE SETTLEMENT NEAR PANITSOVO/EASTERN BLAKAN MOUNTAIN 261

Лидия Стайкова-Александрова. ТРАКИЙСКИ МОГИЛИ ОТ РИМСКАТА ЕПОХА В КЮСТЕНДИЛСКО. ИСТОРИЯ НА ПРОУЧВАНИЯТА И ИСТОРИОГРАФИЯ 273
Lidia Staikova–Aleksandrova. THRACIAN MOUNDS FROM THE ROMAN PERIOD IN THE REGION OF KYUSTENDIL. HISTORY OF THE INVESTIGATIONS AND HISTORIOGRAPHY ... 273

Маргарита Тачева. ЗА ТЕРИТОРИЯТА НА ПАУТАЛИЯ (II–III в.): ГРАНИЦИ И ПЪТИЩА 280
Margarita Tatscheva. DAS TERRITORIUM VON PAUTALIA (II–III Jh): GRENZEN UND STRASSEN 280

Сергей Торбатов. РАННОХРИСТИЯНСКАТА БАЗИЛИКА КРАЙ ДЕБРЕНЕ, ДОБРИЧКО 301
Sergey Torbatov. THE EARLY CHRISTIAN BASILICA NEAR DEBRENE, DOBRICH REGION 301

Иво М. Чолаков. ДВЕ РИМСКИ БРОНЗОВИ СГЪВАЕМИ МАСИ ОТ ТВЪРДИЦА 308
Ivo M. Cholakov. TWO ROMAN BRONZE FOLDING TABLES FROM TVURDITZA 308

Константин Шалганов, Марио Иванов. НОВООТКРИТ КЪСНОАНТИЧЕН МАВЗОЛЕЙ В КВ. ЛОЗЕНЕЦ, СОФИЯ ПРЕЗ 2001 г. 314
K. Shalganov, M. Ivanov. A RECENT EXCAVATED MAUSOLEUM IN THE LOSENETS QUARTIER, SOFIA, 2001 314

Николай Шаранков. МАКСИМ ОТ АПАМЕЯ – “ЛЮБИМЕЦ НА ТРАКИЯ И СВЕТА” 325
Nicolay Sharankov. MAXIMUS OF APAMEA, “LOVED BY THRACE AND THE WORLD” 325